

Конкурсній комісії з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

Антонової Олени Олександрівни

Заява (мотиваційний лист) кандидата на призначення членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

Шановні члени Конкурсної комісії з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг!

Прошу розглянути мою заяву (мотиваційний лист) та додані до неї документи для участі у конкурсі з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Резюме

Вже 20 років я працюю в сфері електроенергетики, із спеціалізацією в питаннях роздрібного ринку, ціноутворення, реформування ринку, і, відповідно, не маю ілюзій стосовно важких рішень, які доведеться приймати державі задля реального впровадження обраного Україною шляху ринкових перетворень на фоні загальної економічної ситуації в державі.

Я народилася та виросла в Україні і абсолютно підтримую Європейський політичний та економічний вектор розвитку, який обрала країна. Одночасно я є споживачем комунальних послуг і можу тверезо оцінити погляд споживача на перетворення у сфері комунальних послуг і зміни, які відбуваються (або не відбуваються) стосовно якості послуг та клієнтського сервісу на фоні зростання цін та тарифів. На зважаючи на можливості, які здобувала в професійній кар'єрі, жити та працювати з кордоном (США, Велика Британія), зробила вибір жити та працювати в Україні, тому що щиро вірю в потенціал нашої країни.

Вважаю, що наразі українська енергетика має перед собою низку викликів, у сферах безпеки постачання, операційної безпеки, ціноутворення, енергозбереження, регулювання, комерційних операцій на ринку електричної енергії, необхідності модернізації активів, втілення інновацій тощо. Я абсолютно усвідомлюю, що на посаді члена Регулятора моєю місією має стати саме розв'язання цих викликів.

Виклики енергетичної галузі України

Основні сучасні виклики у галузі.

Вся галузь електроенергетики має надійно генерувати достатньо коштів для забезпечення модернізації зношеної інфраструктури та сприяння реалізації складного питання інтеграції енергосистеми України із енергосистемою Європейського

співтовариства. Активи виробників електричної енергії та мережі вимагають значних інвестицій. Більшість активів теплової генерації досягнуть кінця їхнього операційного життєвого циклу та мають бути модернізовані або замінені на нові протягом наступних 10 років. Крім цього, існує велика проблема із невідповідністю параметрів українських виробників електричної енергії екологічним стандартам, що передбачені Договором про Асоціацію із Енергетичним співтовариством. Величезною проблемою української енергетики є перехід українських ТЕС з антрацитового вугілля на вугілля групи Г. При цьому, за останні роки доля виробництва електричної енергії атомними електростанціями зростає та, вірогідно, продовжуватиме зростати у найближчі роки. Відповідно, наразі ще більш актуальним постає питання диверсифікації джерел ядерного палива, реконструкції існуючих та будівництво нових атомних блоків. Необхідно відзначити, що вплив питання реконструкції атомних блоків на забезпечення безпеки постачання в Україні є вирішальним та потребує негайного вирішення.

Тарифи та соціальна політика

Відомо, що ціни на електричну енергію на Україні є найнижчими в Європі, при цьому також відомо, що рівень добробуту Українських громадян набагато нижчий від жителів розвинених Європейських країн. Професіонали в сфері енергетики знають про негативний вплив тарифного крос-субсидіювання на економіку країни в цілому.

Відповідно, цінова та тарифна політика, реалізація якої безпосередньо належить до сфери повноважень Регулятора має бути вкрай виваженою, однак, забезпечити енергетичну незалежність Україні та сталий розвиток електроенергетичної галуззі буде неможливо без зростання цін та тарифів. При цьому, споживач має отримати від реалізації реформи зрозумілі для себе, та вимірюванні переваги у вигляді зростання надійності електропостачання, можливості обирати постачальників товарів та послуг на ринку, безперешкодного доступу до інфраструктури, підвищення якості надання послуг тощо. Уразливі споживачі мають отримувати підтримку із державного бюджету.

Реформа ринку електроенергії

Я вважаю, що саме зараз для нашої країни відкрилося вікно змін, коли ми можемо зробити вирішальний крок та перейти до сучасної європейської моделі організації ринку електричної енергії. Наразі це є головним викликом для держави в цілому. Головним є те, що існуюча модель ринку електричної енергії не надає ніяких економічних стимулів для вирішення вищевказаних викликів. Необхідно посилювати конкуренцію як в оптовому так і в роздрібному сегментах, без чого неможливий рух уперед. Крім того, вкрай необхідно посилити роль головного учасника ринку електричної енергії – споживача. Слід визнати, що ринок призначений перш за все для задоволення потреб споживача і саме споживач має стати центром взаємовідносин на новому ринку.

Відновлювальні джерела

Амбітні цілі України щодо частки відновлювальних джерел в загальній структурі виробництва електричної енергії у розмірі 11% у 2020 році, вимагає стимулюючої, але

водночас і збалансованої тарифної політики в цих питаннях, особливо із врахуванням Європейського досвіду скорочення такої підтримки в останні роки.

Інноваційні тренди енергетичної галузі

Нещодавно в США та світі технологія «акумуляторні батареї + відновлювальні джерела» перетнула межу економічної ефективності як джерела забезпечення пікових навантажень в мережі, таким чином залишивши позаду маневруючх традиційних виробників електричної енергії (газу, вугілля). Це означає, що попереду – зміна парадигми на ринку: як щодо джерел електроенергії, так і щодо моделі електричних мереж із тенденцію до створення напів-автономних зон виробництва та споживання (просьюмери, віртуальні електростанції тощо). При цьому зміниться проблематика від пристосування надлишкової енергії у непікові періоди навантаження енергосистеми до компенсації піків споживання за рахунок акумуляторної потужності. Це, в свою чергу, означатиме повну зміну як фізичних параметрів мереж, так і комерційної сторони ринку електроенергії. На сьогодні такі тенденції мають не значний вплив на політику розвитку галузі електроенергетики.

Питання ІТ

Новою проблематикою для українських енергетичних компаній стали питання кібербезпеки, що продемонстровано випадками кібер-атак на деякі обленерго України у 2015-2017 роках. Також інструменти інформаційних систем є єдиним рішенням для забезпечення адекватного рівня клієнтського сервісу на реформованому роздрібному ринку, в умовах відокремлення розподілу від постачання електричної енергії.

Шляхи розв'язання викликів

Всі, перераховані вище виклики потребують розв'язання разом із реалізацією реформи ринку. І, нажаль, в світі не винайшли ніяких інших способів фінансування таких складних перетворень ніж залучення державних коштів на їхню реалізацію, залучення коштів приватних інвесторів (в т.ч. шляхом приватизації активів або створенням умов для інвестування для існуючих власників), та через запровадження відповідної тарифної та цінової політики.

В процесі реалізації реформи ринку електричної енергії необхідно забезпечити надійне функціонування постачальників електричної енергії із спеціальними обов'язками (постачальник універсальної послуги, постачальник останньої надії), захистити уразливі верстви населення та створити конкуренцію на ринку постачальників електричної енергії у сегменті бізнесу.

Чому і як я є корисною для енергетичної галузі України

Вважаю, що мій професійний досвід на посаді члена Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, може бути корисним задля реалізації зазначених змін.

Я пройшла довгий шлях від рядового фахівця в сфері торгівлі цінними паперами енергетичних підприємств до директора регуляторного напрямку, члена правління двох

обленерго, а згодом набула досвіду щодо адаптації правил гри на електроенергетичних ринках України до Європейських вимог.

Розпочавши роботу в сфері торгівлі цінними паперами, я опанувала методики оцінки інвестиційної привабливості енергетичних підприємств для портфельних та стратегічних інвесторів, набула навичок здійснення торгових операцій на позабіржовому ринку цінних паперів. Пропрацювавши в проекті TACIS із чотирма тепловими виробниками електричної енергії в Україні, освоїла навички управління проектами, зрозуміла основні механізми роботи виробників електричної енергії на тодішньому ринку, опанувала принципи складання фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів обліку та особливості такої звітності для виробників електричної енергії. Вперше співпрацювала із Міністерством (тоді) енергетики.

Перейшовши на роботу до проекту USAID, була свідком та долучалась до забезпечення проведення успішної прозорої приватизації обленерго України в 2001 році, а саме: брала участь та спостерігала за процесом досягнення компромісів між вимогами потенційних інвесторів/інвестиційних банкірів та державою Україна (Регулятором, Міністерством енергетики, Фондом державного майна України) при підготовці цієї приватизації, та була залучена до процесів розробки прогресивної на той час тарифної методології формування тарифів обленерго, яка проіснувала в Україні з 2001 до 2012 року, запровадження прозорого механізму відкритих обговорень рішень комісії, формування положень договору купівлі-продажу акцій компаній між потенційним інвестором та ФДМУ, розробки та впровадження перехідних регуляторних механізмів, метою яких було нівелювати вплив на споживачів приватизованих підприємств від зростання тарифів. В цей період навчилась моделювати сценарії розрахунків тарифів та вплив цих сценарії на всю Україну, навчилась аналізувати законодавство, писати юридичні меморандуми відповідно до вимог, що застосовуються у найпрестижніших юридичних компаніях.

Перейшовши на роботу до компанії «Класікс Менеджмент» побачила із середини усі виклики, з якими зіткнулися обленерго у сфері управління компанії, навчилась повністю розраховувати тарифи за методикою «кост плюс», розібралась у механізмі формування, визначення та затвердження нормативної характеристики втрат обленерго, долучалась до процесу укладення договорів купівлі-продажу електричної енергії між обленерго та ДП «Енергоринок», вперше вивчила механізми роботи правил ринку електричної енергії, виконувала багато аналітичних завдань.

Працюючи тривалий час у AES Україна (Київобленерго та Рівнеобленерго) на посаді Директора з регуляторних питань, я отримала всебічний досвід роботи на ринку електричної енергії. Сферою моїх повноважень були всі питання регуляторної сфери плюс операційні питання, на які вплив регулювання був значним/вирішальним. В AES Україна я розробляла і впроваджувала коротко- і довгострокову стратегію компанії (в частині регуляторних питань). Також мала практичний досвід реалізації проекту залучення компанією фінансування від крупного міжнародного банку, погодження у Регулятора напрямків та обсягів інвестицій за рахунок цього ресурсу, фінансового

моделювання та участі у проектах з розвитку бізнесу (відновлювальна енергетика, виробництво, обленерго). Розвивала керівницькі навички, з певного моменту керуючи департаментом із регуляторних питань.

Я маю значний *досвід розробки нормативно-правових актів*. Так, я брала активну участь у розробці постанов (тоді) НКРЕ з тарифних та процедурних питань, плану реформ в сфері електроенергетики, затвердженого КМУ України, проекту Закону України «Про засади функціонування ринку електричної енергії», проекту Закону України «Про ринок електричної енергії». Наразі, беру активну участь в розробці проектів нормативної бази реформованого ринку, кодексу розподілу, проекту правил роздрібного ринку, долучалась до проектів кодексу комерційного обліку електричної енергії та правил ринку. Так, *я вже зараз активно працюю над запровадженням нової ліберальної моделі ринку електричної енергії в Україні*.

Має позитивну репутацію в професійному колі.

Вважаю, що мій професіоналізм, чесність, знання європейських досвіду у поєднанні із цілеспрямованістю та організаційними навичками дозволять мені ефективно *реалізовувати заходи щодо запровадження нового ринку електричної енергії та формуванню прозорих ринкових відносин із забезпеченням захисту прав споживачів*.

